

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μετάφραση
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2019

ΝΕΦΕΛΗ / ΘΕΑΤΡΟ / ΑΠΑΝΤΑ Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Σοφοκλέους, *Αντιγόνη*, μετάφραση Δημήτρης Δημητριάδης

Πρώτη έκδοση, Μάιος 2019

Στο εξώφυλλο: Σχέδιο του Δ. Δημητριάδη από τα *Τετράδια*

Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας

ISBN: 978-960-504-260-8

Για την ελληνική γλώσσα:

© 2019, Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Δημήτρης Δημητριάδης

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80

τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093

www.nefelibooks.com

*Αφιερώνω την μετάφραση
στον Αίμονα Γιάννη Δέδε*

Το έργο του Σοφοκλέους *Αντιγόνη* παρουσιάστηκε από την Ομάδα Σημείο Μηδέν στο Θέατρο Άττις – Νέος Χώρος στις 8 Μαΐου 2019 με τους ακόλουθους συντελεστές:

Μετάφραση: Δημήτρης Δημητριάδης

Σκηνοθεσία: Σάββας Στρούμπος

Μουσική: Λεωνίδα Μαριδάκης

Φωτισμοί: Κώστας Μπεθάνης

Δραματολόγος: Μαρία Σικιτάνο

Διανομή:

Αντιγόνη: Έβελυν Ασουάντ

Κρέων: Κωνσταντίνος Γώγουλος

Τειρεσίας, Κορυφαία Χορού: Έλλη Ιγγλίζ

Ισμήνη, Άγγελος: Ανδρομάχη Φουντουλίδου

Αίμων: Γιάννης Γιαραμαζίδης

Ευρυδίκη, Κορυφαία Χορού: Ρόζυ Μονάκη

Φύλακας, Εξάγγελος: Στέλιος Θεοδώρου-Γκλίνας

Χορός: η ΟμάδαΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΙΣΜΗΝΗ
ΧΟΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
ΚΡΕΩΝ
ΦΥΛΑΞ
ΑΙΜΩΝ
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ
ΕΥΡΥΔΙΚΗ
ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ANTIGONH

Ω κεφαλάκι Ισμήνης ομογενούς αδελφής,
ξέρεις κάποια απ' τα δεινά τού Οιδίποδα
που όσο ζούμε δεν μάς έστειλε ο Ζευσ;
Δεν υπάρχει τίποτα αλγεινό ή ολέθριο,
επονείδιστο ή αισχρό που να μην το έχω
δει στα δικά σου δεινά και στα δικά μου. 5
Τι είναι πάλι η διαταγή αυτή που κήρυξε
πριν από λίγο σ' όλη την πόλη ο στρατηγός;
Έμαθες κάτι, άκουσες; Σού διαφεύγει ότι
εχθροί φέρνουν δεινά για αγαπημένους; 10

ΙΣΜΗΝΗ

Δεν έφτασε σ' εμένα, Αντιγόνη, είδηση
γλυκιά ή πικρή για αγαπημένους αφότου
στερηθήκαμε και οι δύο τούς δυο μας
αδελφούς που πέθαναν με δύο χέρια την
ίδια μέρα· απ' την περασμένη νύχτα που
έφυγε ο στρατός των Αργείων, δεν ξέρω
τίποτα, αν πιο πολύ ευτυχώ ή δυστυχώ. 15

ANTIGONH

Το ήξερα, γι' αυτό και σε κάλεσα έξω
απ' τις πύλες, ν' ακούσεις μόνο εσύ.

ΙΣΜΗΝΗ

Τι είναι; Σε νοιάζει πολύ τι θα μού πεις. 20

ANTIGONH

Ο Κρέων τον ένα αδελφό μας έκρινε
άξιο ταφής, τον άλλο ανάξιο τιμής.
Τον Ετεοκλέα, λένε, με δίκαιη κρίση,
ως είθισται, διέταξε να θάψουν, ώστε να πάει

τιμημένος στους νεκρούς· για τον άθλια νεκρό
 Πολυνείκη διατάχθηκαν οι πολίτες να
 μην τον σκεπάσει κανείς με τάφο, να μην
 τον θρηνήσει, να τον αφήσουν άκλαυτο,
 άταφο, γλυκό θησαυρό στα όρνεα που
 ψάχνουν βορά. Τέτοια κήρυξε ο καλός
 Κρέων, λεν, για σένα και μένα, λέω και
 μένα· θα 'ρθεί εδώ να τα κάνει σαφή σε
 όσους τα αγνοούν, δεν το θεωρεί ασήμαντο·
 όποιος κάνει κάτι, τον περιμένει θάνατος,
 δημόσιος λιθοβολισμός. Έτσι έχουν αυτά
 για σένα· τώρα θα δείξεις αν είσ' ευγενής
 από γέννα ή ανάξια από αγαθούς γεννήτορες.

ΙΣΜΗΝΗ

Αν έτσι έχουν, τι παραπάνω θα πρόσθετα
 σ' αυτά εγώ, η δύστυχη, ενεργώντας;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αν σκοπεύεις να συνεργαστείς.

ΙΣΜΗΝΗ

Ποιός είν' ο κίνδυνος; Τι έχεις κατά νου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αν θ' ανασηκώσεις τον νεκρό μ' αυτό το χέρι.

ΙΣΜΗΝΗ

Εννοείς να τον θάψεις ενώ το απαγορεύει η πόλη;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τον δικό μου και δικό σου αδελφό ακόμα κι αν
 εσύ δεν θες· δεν θα με πιάσουν να τον προδίδω.

ΙΣΜΗΝΗ

Δύστυχη, με τον Κρέοντα να λείπει το αντίθετο;

ANTIGONH

Δεν δικαιούται να μού στερήσει δικούς μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Αχ, σκέψου, αδελφή, πόσο απεχθής
 και άδοξος χάθηκε ο πατέρας εξαιτίας 50
 σφαλμάτων που ο ίδιος έφερε στο φως,
 ο ίδιος έβγαλε τα δυο του μάτια με το ίδιο
 το χέρι του· έπειτα, μητέρα και σύζυγος,
 διπλή λέξη, έπληξε την ζωή της με φρικτή
 θηλιά· τρίτο, δύο αδελφοί την ίδια μέρα 55
 αλληλοσκοτώθηκαν οι δύστυχοι ο ένας
 απ' το χέρι τού άλλου. Οι δύο τώρα μόνες
 εγκαταλελειμμένες, σκέψου πόσο άθλια
 θα χαθούμε αν παραβιάσουμε τον νόμο,
 αν παραβούμε ψήφισμα κι εξουσία ταγών. 60
 Πρέπει να 'χεις στον νου σου πως είμαστε
 γυναίκες, να μη δίνουμε μάχη με άντρες·
 κι έπειτα μάς εξουσιάζουν πιο ισχυροί,
 κι αυτά ν' ακούμε κι άλλα πιο πικρά.
 Ζητώ να με συγχωρήσουν οι κάτω απ' 65
 την γη, αναγκάζομαι να το κάνω αυτό.
 Θα υπακούσω στους κυβερνώντες· δεν
 έχει νόημα να πράττουμε αχρείαστα.

ANTIGONH

Δεν θα σε παρότρυνα ούτε, ακόμα κι αν θες
 να πράξεις, δέχομαι με χαρά να συμπράξεις. 70
 Έχε όποια γνώμη νομίζεις, εγώ θα τον θάψω·
 είναι καλό για μένα να πεθάνω κάνοντάς το.

Θα κείμαι αγαπημένη μ' αγαπημένο αφού θα
 ἔχω τολμήσει όσια πράξη· πιο πολύς ο χρόνος
 που πρέπει ν' αρέσω στους κάτω παρά στους
 εδώ. Εκεί θα κείμαι εσαεί· αν έτσι νομίζεις,
 όσα είναι τιμημένα των θεών, ατίμωσέ τα.

75

ΙΣΜΗΝΗ

Δεν τ' ατιμώνω, γεννήθηκα ανίκανη
 να δρω με βία ενάντια στους πολίτες.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αυτά προφασίζεσαι εσύ, εγώ θα βάλω
 όμως τον αγαπημένο αδελφό σε τάφο.

80

ΙΣΜΗΝΗ

Αχ δύστυχη, πόσο πολύ τρέμω για σένα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μην τρέμεις για μένα· κοίτα την μοίρα σου.

ΙΣΜΗΝΗ

Σε κανέναν μη φανερώσεις την πράξη σου,
 κράτα την κρυφή, θα κάνω κι εγώ το ίδιο.

85

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Φώναξέ την· θα μού είσαι πολύ πιο μισητή
 αν σιγήσεις, αν δεν το διαλαλήσεις σε όλους.

ΙΣΜΗΝΗ

Έχεις θερμή καρδιά για ψυχρές πράξεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ξέρω ν' αρέσω σε όσους κυρίως πρέπει.

ΙΣΜΗΝΗ

Αν φυσικά μπορέσεις· ποθείς τ' ανέφικτα. 90

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Όταν δεν θα 'χω άλλο σθένος, θα σταματήσω.

ΙΣΜΗΝΗ

Από αρχή δεν πρέπει να κυνηγάμε τα ανέφικτα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αν λες τέτοια, κι εγώ θα σε μισήσω
και δίκαια θα σου 'χει έχθρα ο νεκρός.
Άσε εμένα με την μωρία μου να πάθω 95
το δεινό αυτό· δεν θα μού συμβεί τίποτα
τόσο σοβαρό ώστε να μην πεθάνω όμορφα.

ΙΣΜΗΝΗ

Αν το νομίζεις, πήγαινε· φέρεσαι ανόητα,
να το ξέρεις, σε φίλους όμως φίλη σωστή.

ΧΟΡΟΣ

Ακτίς ηλίου, το κάλλιστο 100

από τα πριν φως που φάνηκε
στην επτάπτυλη Θήβα,

επιτέλους φάνηκες ω βλέφαρο
χρυσής ημέρας, ήρθες πάνω απ'

τα ρεύματα τής Δίρκης, 105

τον λευκάσπιδο στρατό
των Αργείων που ήρθε πάνοπλος
έβαλες στον δρόμο τής φυγής με
πιο ταχύ χαλινό.

Αυτό τον εχθρό έφερε στην γη μας 110